

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО СРЕЩУ КОРУПЦИЯТА
КОМИСИЯ ПО МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ, РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

СТ А Н О В И Щ Е

на Комисията по правни въпроси и законодателство
срещу корупцията и Комисията по местното самоуправление,
регионалната политика и благоустройството

ОТНОСНО: *Определението на Конституционния съд от 12.08.1999 г., с приложено искането на група народни представители, с което Народното събрание е конституирано като страна по к.г. № 12/99 г., за обявяване противоконституционност и несъответствие с международни договори на текстове от Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация /обн., ДВ, бр. 69/99 г./ и Закона за изменение и допълнение на Закона за местните избори /обн., ДВ, бр. 69/99 г./.*

На извънредно заседание, проведено на 17.08.1999 г., Комисията по правни въпроси и законодателство срещу корупцията и Комисията по местното самоуправление, регионалната политика и благоустройството обсъдиха Определението на Конституционния съд от 12.08.1999 г., с приложено искането на група народни представители, с което Народното събрание е конституирано като страна по к.д. № 12/99 г., за обявяване противоконституционност и несъответствие с международни договори на текстове от Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация и Закона за изменение и допълнение на Закона за местните избори /обн., ДВ, бр. 69/99 г./.

Разглеждайки аргументите, изтъкнати в искането до Конституционния съд, смятаме че те са напълно неоснователни по следните съображения:

- според Конституцията на Република България единствен орган на местно самоуправление в общината е общинският съвет;

- гражданите участват в местното самоуправление като гласуват за общинските органи - общински съвет и кмет. Никъде в Конституцията не са предвидени други самоуправителни тела, не е определена тяхната функция и не е предвидено участие на гражданите в избиране на техните органи.

Ако съгласно чл. 135, ал. 2 от Конституцията са създадени други административно-териториални единици, регламентирането на тяхното устройство, начин на образуване и функциониране е предоставено на обикновения законодател, който го урежда съгласно изискванията на целесъобразността.

1. Неоснователно е твърдението, че с § 34 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация, с който се изменя чл. 16, т. 1 от Закона за административно-териториалното устройство на Република България, като числото „100“ се заменя с „500“, се нарушават принципите на местното самоуправление и избирателните права на българските граждани в населените места под 500 души. Това е така, защото Конституцията установява като основна административно-териториална единица, в която се осъществява местно самоуправление общината, а не кметството /чл. 136, ал. 1 от Конституцията/. В този смисъл, оспорваната разпоредба не нарушава избирателните права на гражданите, защото те имат право да избират кмет на общината, в чиито граници е тяхното село, както и общински съветници.

2. Неоснователно се оспорва и § 32 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация относно определянето на пълномощията на кметските наместници. Следва да се отбележи, че кметските наместници не са „орган на държавна власт“ както се твърди в искането на групата народни представители, сезирали Конституционния съд. Кметските наместници са орган на кмета на общината. А кметът на общината е орган на местната власт, осъществяващ функции на местно

самоуправление и местна администрация. Той е пряко избран от гласоподавателите на съответната община. Именно тази силна демократична легитимация на кметовете на общини е източник на пълномощията на кметските наместници като представители на общинската власт по места.

3. Напълно неприемлива е тезата, че разпоредбите на § 1, 2, 3 и 4 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация противоречат на Конституцията, защото с изричен конституционен текст на законодателя е предоставена възможността да определи начинът за заемане на кметската длъжност - чрез преки избори или чрез избиране от общинския съвет /чл. 139, ал. 1/. Нещо повече, Конституцията съдържа уредба само относно кметовете на общини, а що се отнася до кметовете на райони, както и до самото съществуване на райони или друго деление на общините, оставя това на законодателя.

Както вече казахме по-горе, Конституцията не предвижда създаването на райони в големите градове със статут на самоуправителни тела. Ако такива органи бъдат създадени, Конституцията на Република България в своя чл. 135, ал. 1, изречение второ предоставя тяхното регламентиране изцяло на обикновения законодател, така че всякакъв начин за тяхното уреждане е конституционносъобразен, защото следва правомощията, дадени от Конституцията на обикновения законодател.

4. Неоснователно се оспорва и § 45 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация, защото допитване до народа може да се провежда само по въпроси, съобразени с действащото законодателство. В случая законът променя самите условия за създаване на кметство, като съставна административно-териториална единица на общината. Отчитайки необходимостта от гъвкавост на административно-териториалното деление, Конституцията не регулира пряко тези обществени отношения, а предоставя това на законодателя. В този смисъл не може да се твърди, че е налице нарушаване на конституционни разпоредби или несъответствие с Европейската харта за местно самоуправление.

5. Неоснователно се оспорва и § 26 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местните избори относно изборните

бюлетини за общински съветници. Новата уредба на изборителния процес, в т.ч. въвеждането на общи изборни бюлетини, както за избор на кметове, така и за избор на общински съветници, е крачка напред в модернизирването на нашата изборна система. Не може да се приеме аргумента, че общата бюлетина за общински съветници, в която се изписват само наименованията на политическите партии и коалиции, противоречи на чл. 10 и чл. 138 от Конституцията, защото предложените кандидатски листи ще бъдат „анонимни“. Законът изрично предвижда, че пред изборното помещение и в самата кабина за гласуване се поставят кандидатските листи с имената на всички кандидати, посочени от участващите в изборите партии и коалиции /чл. 73, ал. 3/.

6. Относно § 19 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местните избори - следва да се има предвид, че по отношение на кандидатите законът изисква не само проверка по Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност, но и свидетелство за съдимост. Това показва стремежът на законодателя да предостави възможно най-пълна информация за кандидатите, с което да улесни гласоподавателите в техния избор. Изискването за предоставяне на тези документи не пречатства регистрирането на кандидата за кмет или общински съветник и не представлява ценз, ограничаващ активното и пасивното изборително право. По този начин се осигурява повече информация относно кандидатите и се създават условия за състезателност и плурализъм в изборите.

* * *

Държим да отбележим, че разпоредбите на Европейската харта за местно самоуправление се отнасят само за конституционно установени самоуправляващи се териториални общности, каквито съгласно Конституцията на Република България не са районите в големите градове и кметствата.

Вземайки предвид гореизложените аргументи, смятаме, че искането за обявяване за противоконституционни и несъответстващи на международни договори, по които Република България е страна, разпоредбите на:

- § 21, § 23, § 24 и § 32 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация /обн.,

ДВ, бр. 69/99 г./ и § 34, т. 1 и § 45 от Преходните и заключителните разпоредби на същия закон;

- § 1, § 2, § 3, § 4, § 19, ал. 4 и § 26 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местните избори /обн., ДВ, бр. 69/99 г./;

- § 34, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация /обн., ДВ, бр. 69/99 г./ и

- § 45 на Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за местните избори /обн., ДВ, бр. 69/99 г./

за несъстоятелно.

Становището беше подкрепено

- с 11 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 1 глас „въздържал се“ от членовете на Комисията по местното самоуправление, регионалната политика и благоустройството;

- с 9 гласа „за“ и 3 гласа „против“ от членовете на Комисията по правни въпроси и законодателство срещу корупцията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО СРЕЩУ КОРУПЦИЯТА:

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ, РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО:

Светослав Лучников

Илиян Попов

